

10.

Wartość informacji przekazywanych przez Internet

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój intelektualny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność gromadzenia, segregowania i weryfikacji informacji

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Wybór wiedzy i informacji użytecznych i wartościowych

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Nieskończona ilość informacji otrzymywanych przez Internet.
- Prawda, dobro, piękno, sprawiedliwość i miłość w Internecie.
- Możliwość współtworzenia kultury.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Należy przekazywać i przyjmować przez Internet treści prawdziwe.
- Rzeczywistość wirtualna nie jest dominująca w kontaktach z innymi.
- Internet jest pomocą, narzędziem elektronicznym, a nie celem samym w sobie.

Zasady

- Internetowe informacje i rozrywkę właściwie dozuję w czasie, także w zakresie doboru tematów.
- Poza Internetem wykorzystuję inne źródła wiedzy, rozrywki oraz inne formy kontaktu: książka, czasopismo, film, teatr, telefon, bezpośredni kontakt z drugim człowiekiem.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Należy moralnie oceniać informacje, wiedzę i zasady komunikowania się przez Internet.
- Internet jest szybkim środkiem komunikacji, ale powinien podlegać kontroli rodzicielskiej.
- Internet nie zastępuje i nie wyczerpuje kontaktów międzyludzkich, rodzinnych.

Zasady

- Przekazuję dziecku wartości moralne drogą bezpośredniego kontaktu.
- Wpływam na właściwe (ilościowe i jakościowe) kontaktowanie się mojego dziecka przez Internet.
- Wykorzystuję Internet do uczenia się, zdobywania informacji oraz rozrywki.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Szkoła stwarza dogodny dostęp do Internetu.
- Szkoła i wychowawca uczą właściwego korzystania z Internetu.
- Internet stwarza wiele możliwości w kształceniu i wychowaniu.

Zasady

- Wspólnie z uczniami przeprowadzam wymianę informacji przez Internet.
- Oceniam wartości treści i wartości moralne internetowych programów.
- Organizuję dostęp do wartości przekazywanych przez Internet.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Uczniowie w grupach przygotowują „dekalog” korzystania z Internetu, tzn. zasady mądrego użytkowania, tak aby korzystanie z sieci umożliwiało efektywne zdobywanie informacji, rozwój osobowościowy i intelektualny oraz kontakty z drugim człowiekiem. Nauczyciel wraz z uczniami może również stworzyć „internetowy savoir-vivre” – co wypada, a czego nie, w Internecie.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Internet jest traktowany jako środek do przekazu informacji, wiedzy i rozrywki. Umożliwia pozytywny i szybki kontakt z drugim człowiekiem¹. Ułatwia nauczanie i wychowanie. Uczy dyscypliny i poszerza horyzonty myślowe².

1.10. ZAGROŻENIA

Internet pochłania bardzo dużo czasu. Rzeczywistość wirtualna staje się dominującą i jedyną fascynacją dla młodzieży. Internet daje dostęp do bezwartościowych stron, zawierających treści patologiczne. Prowadzi do zaniechania korzystania z innych środków przekazu informacji i kontaktów międzyludzkich. Informacja internetowa traktowana jest jako wartość i wiedza absolutna, nie-

¹ „Kultura jest właściwym sposobem «istnienia» i «bytowania» człowieka. Człowiek bytuje zawsze na sposób jakiejś kultury sobie właściwej, która z kolei stwarza pomiędzy ludźmi właściwą dla nich więź, stanowiąc o międzyludzkim i społecznym charakterze ludzkiego bytowania”. Jan Paweł II, *W imię przyszłości kultury. Przemówienie w UNESCO*, Paryż, (2.06.1980), w: tegoż, *Wiara i kultura*, dz. cyt., s. 67.

² „W światowej sieci istnieje już niezliczona ilość źródeł informacji, dokumentacji oraz materiałów edukacyjnych dotyczących Kościoła, jego historii i tradycji, doktryny oraz zaangażowania w każdą sferę życia społecznego we wszystkich częściach świata. Nie ulega zatem wątpliwości, że Internet (...) jako ważne uzupełnienie może pomóc zarówno w spotkaniu z Chrystusem we wspólnocie, jak i w stawianiu pierwszych kroków na drodze wiary”. ŚDŚSP (2002), 3.

podlegająca krytyce i osądowi moralnemu³. Przez Internet można dokonywać wielu przestępstw i nadużyć, np.: *fake news*, cyberprzemoc, pornografia, przekaz „wirusów”, kradzież programów i pieniędzy z kont bankowych za pomocą adresów elektronicznych oraz innych oszustw.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Internet jest obecnie stale rozwijającym się medium. Już nawet kilkuletnie dzieci mają do czynienia z siecią internetową. Należy uczyć dzieci, że Internet może być źródłem wiedzy, zabawy i rozrywki, ale również zagrożeniem dla małego użytkownika. Począwszy od wieku wczesnoszkolnego, dziecko powinno uczyć się nie tylko obsługi technicznej, informatycznej komputera, ale również swojego *savoir-vivre`u* w sieci i umiejętności unikania zagrożeń. Dzieci w klasie pierwszej nie powinny spędzać przed komputerem więcej niż ok. pół godziny dziennie. Czas wolny powinien być również przeznaczony na zabawy ruchowe na powietrzu, sport oraz czas z rodziną i przyjaciółmi.

³ „Rozwiązanie całej złożonej problematyki zagrożeń niesionych przez Internet leży w duchowej sferze człowieka, który potrzebuje odpowiedniej formacji, by dobrze, mądrze i pożytecznie użyć danego mu do ręki narzędzia”. A. Zwoliński, *Środki społeczne...*, w: *Encyklopedia nauczania...*, dz. cyt., s. 510-511.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Grzegorz Kasdepke to współcześnie żyjący polski dziennikarz i pisarz. Jest autorem licznych książek dla dzieci i młodzieży, a także scenariuszy napisanych dla najmłodszego odbiorcy. Styl jego pisarstwa jest lekki i dowcipny, dlatego jest chętnie czytany przez dzieci. Autor bardzo często podejmuje tematy ważne dla współczesnego odbiorcy, np. dotyczące właściwego korzystania z Internetu.

Po kilku godzinach wylegiwania się na plaży Kuba i Buba zatęsknili za komputerem.

– Mamo... – jęczeli mamie nad uchem. – Możemy iść do internetowej kafejki?

– Idźcie... – warknęła w końcu zniecierpliwiona mama. – I napiszcie do taty, żeby jak najszybciej przyjeżdżał, bo zwariuję tu z wami!

Jednak nie było jej dane długo rozkoszować się spokojem, bo pół godziny później zadzwonił telefon.

– Powiedz dzieciakom – usłyszała poirytowany głos taty – żeby nie przysyłały mi ciągle jakichś zdjęć, rysunków, piosenek i śmiesznych filmików, bo już mi zapchały całą skrzynkę pocztową!

Po pięciu minutach zadzwoniła babcia Joasia.

– Powiedz bliźniakom – dał się słyszeć jej skrzekliwy głos – że jak już mi przysyłają maila zamiast zwykłego listu, to mogłyby się przynajmniej postarać! Poprawienie literówek chyba nie jest takie trudne?!

Ledwo mama skończyła rozmawiać z babcią Joasią, zadzwonił pan Waldemar.

– Czy mógłbym prosić o przekazanie bliźniakom – zaczął wytwornie – że w języku polskim występują takie litery jak „ą”, „ę”, „ć”, „ś”, „ż”, „ź” i że należy je stosować? Nawet w mailach?

– Wysłaliśmy do wszystkich pozdrowienia znad morza! – powiedzieli radośnie. – Jesteś z nas dumna?

Ale, ku ich zdumieniu, mama wydała kategoryczny zakaz używania komputera aż do końca wakacji.

G. Kasdepke, *Bon czy ton. Savoir-vivre dla dzieci*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2018, s. 30-31.

W przytoczonym fragmencie autor w zabawny sposób pokazuje dzieciom, jak należy korzystać z Internetu, a jakich błędów nie popełniać. Niesforne bliźnia-

ki – Kuba i Buba zapychają skrzynkę mailową taty zbyt dużą ilością zdjęć i obrazków. Wysyłają do rodziny i znajomych maile z błędami i „literówkami”, nie sprawdzając pisowni oraz nie używając polskich znaków. Młody czytelnik rozumie, że używając poczty mailowej powinien zachować swego rodzaju internetowy savoir-vivre.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Sz szczególnie młodzież szybko przystosowuje się do kultury komputerów i do ich „języka”, co z pewnością stanowi powód do zadowolenia. Okażmy zaufanie młodzieży! Przewaga ludzi młodych polega na tym, że wzrastają w czasie, gdy dokonuje się rozwój technologii; to im przypadnie zadanie wykorzystania nowych narzędzi w coraz szerszym i bardziej intensywnym dialogu między wszystkimi rasami i klasami, jakie zamieszkują nasz „coraz mniejszy świat”. Będą musieli odkryć odpowiednie formy zastosowania nowych systemów przechowywania i wymiany danych, by mo-

gły one przyczynić się do umacniania coraz większej sprawiedliwości, do wzrostu poszanowania praw człowieka, do zdrowego rozwoju wszystkich jednostek i narodów oraz tych swobód, bez których niemożliwe jest życie w pełni ludzkie.

Bogactwa i troski doczesne zagłuszają Słowo Boże. I nie pozwalają mu wzrastać. I Słowo umiera, ponieważ nie jest chronione, zostaje zduszone. W takim przypadku służy się bogactwu albo doczesnym sprawom, a nie Słowu Bożemu.

Jan Paweł II, *Misja Kościoła w erze komputerów*, Orędzie na XXIV Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu, Watykan, 24.01.1990, [online:] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/przemowienia/orędzie_ssp_1990.html [dostęp: 12.05.2020].

Franciszek, Homilia, kaplica w Domu św. Marty, (22.06.2013), w: *Alfabet Franciszka*, dz. cyt., s. 19.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Cała mądrość od Boga pochodzi, i z Nim jest na wieki. Piasek morski, krople deszczu i dni wieczności któż może policzyć? Wysokość nieba, szerokość ziemi, przepaść i mądrość któż potrafi zbadać? Jako pierwsza przed wszystkim stworzona została mądrość, rozum roztropności od wieków. Korzeń mądrości komuż się objawił, a dzieła jej wszechstronnej umiejętności któż poznał? Jest Jeden mądry, co bardzo lękiem przejmuje, siedzący na swym tronie. To Pan ją stworzył, przejrzał, policzył i wylał na wszystkie swe dzieła, na wszystkie stworzenia jako swój dar, a tych, co Go miłują, hojnie nią wyposażył (Syr 1,1-10).

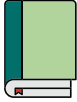

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Podstawowe badania naukowe, jak również badania stosowane stanowią znaczący wyraz panowania człowieka nad stworzeniem. Nauka i technika są cennymi bogactwami, gdy służą człowiekowi i jego integralnemu rozwojowi dla dobra wszystkich; nie mogą jednak być celem samym w sobie ani celem postępu ludzkiego. Nauka i technika są podporządkowane człowiekowi, od którego biorą początek i rozwój; zatem w osobie i w jej wartościach moralnych znajdują one swoją celowość i świadomość swoich ograniczeń (KKK 2293).

Por. KKK 159; 216; 1723; 2286; 2294.

IV. LITERATURA PRZEDMIOTU

- B. a., *Kontrola umysłu. Mówią ofiary i świadkowie elektronicznej kontroli umysłu*, wyd. Neuron, Wrocław 2002.
- Cantelmi T., Grifo L.G., *Wirtualny umysł. Fascynująca pajęczyna Internetu*, tłum. L. Rodziewicz, wyd. Bratni Zew, Kraków 2003.
- Encyklopedia nauczania społecznego Jana Pawła II*, red. A. Zwoliński, wyd. Polwen, Radom 2003.
- Foley P., *Bóg w globalnej wiosce*, tłum. M. Rodkiewicz, Wydawnictwo M, Kraków 2002.
- Franciszek, Homilia, kaplica w Domu św. Marty, (22.06.2013), w: *Alfabet Franciszka*, oprac. P. Żyłka, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013, s. 19.
- Internet i nowe technologie – ku społeczeństwu przyszłości*, red. T. Zasepa, R. Chmura, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2003.
- Jan Paweł II, *Orędzie chrześcijańskie w erze komputerów*. Orędzie na XXIV Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu, (24.01.1990), w: tegoż, *Orędzia Papieskie na Światowe Dni Komunikacji Społecznej 1967-2002*, oprac. M. Lis, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2002, s. 174.

Jan Paweł II, *Misja Kościoła w erze komputerów*. Orędzie na XXIV Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu, Watykan, 24.01.1990, [online: https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/przemowienia/orędzie_ssp_1990.html] [dostęp: 12.05.2020].

Lepa A., *Media a postawy*, Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 2001.

Lepa A., *Świat propagandy*, wyd. „Niedziela”, Częstochowa 2006.

Reroń T., *Media na usługach moralności chrześcijańskiej*, wyd. PWT, Wrocław 2002.

Robak M., *Zarzućcie sieć. Chryścijananie wobec wyzwań Internetu*, Biblioteka „Więzi”, Warszawa 2001.

Zasępa T., *Media, człowiek, społeczeństwo. Doświadczenia europejsko-amerykańskie*, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2000.

